

2 Koningen 2:1-18 | Van vader op zoon

Eeuwigheidszondag: we herdenken de overledenen. Hoe gaat het verder nu zij er niet meer zijn? Over die vraag gaat het in het verhaal over de opvolging van Elia. Elisa mag verder gaan met het werk van Elia. Zo staan wij ook in een lange geschiedenis, en is het een uitdaging het goede nieuws over Jezus aan een nieuwe generatie door te geven.

Voor wie deze preek in een kerkdienst wil gebruiken: graag ontvang ik een melding op hmveurink@gmail.com. Dan stuur ik ook de bijbehorende powerpoint toe.

Liturgie

Zingen: LvK Gezang 392 : 1 en 4

Stil gebed

Votum en groet

Zingen: Opwekking 672

Gebed

Kinderen naar club

Lezen: 2 Koningen 2 : 1 – 18

Zingen: Psalm 90 : 1 en 3 (GKB=LvK)

Preek

Zingen: LvK Gezang 95 : 1, 2 en 3

Kinderen terug

In Memoriam (staand)

Zingen: LvK Gezang 103 : 1, 2 en 3

Gebed

Mededelingen

Collecte

Zingen: GKB Gezang 147 : 1, 2 en 4

Zegen

Van vader op zoon

Inleiding

dia 1 – zwart

Op mijn pak heb ik een speldje.

Het is maar een klein speldje,

zeker vanaf de achterste rij kun je hem waarschijnlijk niet goed zien,

dus ik heb er maar even een foto van gemaakt.

dia 2 – visje

Het is een Ichtus-visje.

Dat visje is een oud-christelijk symbool.

Het woord 'ichtus', Grieks voor: vis, werd gebruikt als een afkorting.

Is er toevallig iemand die de betekenis weet?

'Jezus Christus, Gods Zoon, Redder.'

Dit visje is een erfenis.

Het was van mijn opa Prins.

Hij was een zakenman.

Hij verkocht bedden onder het motto 'Prins-heerlijk slapen'.

Maar hij was niet alleen beddenverkoper, hij was ook een volgeling van Jezus Christus.

Dat wilde hij laten zien in hoe hij met klanten omging, maar ook door dit Ichtus-speldje te dragen.

Als zakenman wilde hij herkenbaar zijn als christen.

Mijn opa overleed in 2008.

Toen ik 4 jaar later hier als predikant werd bevestigd, was mijn oma aanwezig.

Op die dag gaf zij mij het speldje van opa.

Voor mij is het dus niet zomaar een speldje, maar een speldje met een verhaal.

Dat maakt dit speldje voor mij extra kostbaar.

In sommige opzichten doe ik het heel anders dan opa.

Ik ben geen beddenverkoper geworden,
het lijkt er in de verste verte niet op.
Maar in andere dingen lijk ik op hem.
Als het gaat om geloof,
dan is mijn opa een voorbeeld voor me geweest.
Kritisch op al te strakke regels en lekker eigenwijs – daar
herken ik me wel in.

dia 3 – van vader op zoon

Vandaag staan we stil bij de overledenen.

Zij laten een erfenis na.

Daar denken we over na vanuit het verhaal over Elia en Elisa.

Met als thema: van vader op zoon.

Maak er ook gerust moeder of dochter van,

maar als thema bekt dat niet zo lekker, dus: van vader op
zoon.

Dat heeft ook weer alles te maken met relaties,
waar we de afgelopen weken bij hebben stilgestaan.

Nu gaat het om de relatie tussen de generaties.

1. Houdt het nu op?

dia 4 – achterblijven is moeilijk!

De dood is hard, bikkelhard.

Wat maakt de dood aan veel dingen een einde,
ook voor wie achterblijven!

Nooit meer alles met elkaar delen.

Nooit meer dat vaste loopje

of die vaste autorit naar je ouders.

Nooit meer elkaars stem via de telefoon horen.

De overledenen hebben het meegenomen in hun graf.

Wat blijft er eigenlijk van hen over?

Misschien wat bezittingen,

ook met een verhaal, zoals het visje van mijn opa.

Natuurlijk herinneringen.

Maar verder?

Heeft hun leven geen betekenis meer nu ze overleden zijn?

Houdt het nu op?

De overledenen hadden niet alleen een plek in hun families,
maar ook in deze familie: de kerk.

Ze zijn familie van ons allemaal!

Maar hoe lang houdt onze familie het nog uit?

Sterft de kerk niet langzaam maar zeker uit?

Houdt het nu op?

Over dat soort vragen gaat het in het verhaal van Elia en
Elisa.

Elia's einde nadert,

en je merkt in alles dat Elisa dat maar moeilijk kan
accepteren.

Hij klampt zich aan Elia vast!

Verschillende keren zegt Elia hem: 'blijf toch hier.'

Maar Elisa piekert er niet over: 'geen denken aan!'

Profeten vertellen Elisa dat Elia vandaag zal worden
weggenomen,

maar Elisa wil er niets van weten: 'praat me er niet van!'

Elisa kan aan niets anders denken,

voor Elia probeert hij zich groot te houden,

maar ondertussen is Elisa bang voor wat er komt.

Wat is loslaten moeilijk!

Het wordt nooit meer hetzelfde.

dia 5 – wie kan ooit Elia vervangen?

Elia was niet zomaar iemand.

Voor Elisa was hij als een vader.

Een paar jaar was Elisa met Elia opgetrokken.

Elia als meester en Elisa als leerling.

Maar hun band was steeds dieper geworden,

en op het eind is Elia een vader en Elisa de zoon.

Daarom ook die uitroep van Elisa: 'vader, vader!'

Met een raadselachtige uitspraak erachteraan:

'Strijdwagen en ruitery van Israël!'

In de Bijbel in Gewone Taal:

'U alleen kunt Israël beschermen!'

Het dringt nog eens krachtig tot Elisa door wie Elia was.

Er werden in die tijd heel wat oorlogen gevoerd,
en Israël werd van alle kanten bedreigd.
Koningen dachten met wapens te kunnen zorgen voor een veilig
land.

Maar Elia wist wel beter.

Zo lang Israël niets met God te maken wilde hebben, zou het
niet veilig zijn.

De beste manier om het land te beschermen
is te leven met de Heer, de God van hemel en aarde.

Elia's levenswerk was steeds op God te wijzen.

Want met God zou Israël veilig zijn.

Met Elia gaat een groot profeet.

Dat wordt nog eens onderstreept met zijn hemelvaart.

Een hemelse koets komt voorrijden.

Elisa moet aan de kant springen.

Elia stapt in en daar gaat hij.

Hij hoeft niet te sterven.

Ook al heeft Elia geen bijbelboek geschreven,

hij is de grootste profeet die Israël heeft gekend.

Hoe moet het als Elia er niet meer is?

Zo'n groot profeet, die is toch onvervangbaar?

Elisa heeft het er moeilijk mee.

De hele weg, van Gilgal naar Betel naar Jericho, naar over de
Jordaan,

de hele weg hangt er een zwarte mist in zijn hoofd.

Elke stap naar het einde wordt zwaarder.

En dan gaan ze ook nog het land uit, over de Jordaan, de
woestijn in.

De plek waar Israël ooit onder leiding van Jozua Israël binnen
was getrokken.

Is dit dan het einde?

Vertrekt God nu met Elia, om nooit meer terug te komen?

Houdt het nu op?

2. God geeft opvolgers

dia 6 – Elisa is Elia's erfgenaam

Nee, het houdt niet op!
Niet bij Elia.
Niet bij de overledenen die we vandaag herdenken.
Ook niet met de kerk.
God gaat door en hij geeft opvolgers.

Ook voor Elia is er een opvolger: Elisa.
Jaren geleden al door God aangewezen.
1 Koningen 19: 'Elisa, de zoon van Safat, moet je tot je eigen opvolger zalven.'
Dat heeft Elia gedaan,
en sinds die tijd is Elisa waar zijn meester is.
Elisa is jarenlang opgeleid,
klaargestoomd om het stokje over te nemen.

Maar toch: Elisa kan nog zoveel hebben geleerd,
maar ben je een profeet
als je maar lang genoeg op school hebt gezeten?
Elisa voelt zichzelf er helemaal niet klaar voor!
En daarom zijn wens:
'laat mij dubbel in uw geest delen.'
Nee, Elisa bedoelt niet dat hij een profeet wil zijn
die nog groter is dan zijn leermeester,
waardoor Elia in de schaduw van Elisa komt te staan.
De eerstgeborene kreeg altijd een dubbel deel van de erfenis
als naamdrager van de familie.
Elisa vraagt Elia: 'laat mij uw erfgenaam zijn,
laat mij de Geest na als uw erfenis,
de Geest die u van God gekregen hebt.
Dán ben ik klaar u op te volgen.'

Het gebeurt.
Elisa krijgt de Geest.
Net als Elia roept hij God aan,
en in het water van de Jordaan ontstaat een pad.
De profeten aan de overkant, uit Jericho, zien het,
en juichen: 'de geest van Elia is op Elisa neergedaald.'
Het houdt niet op: Elisa mag verder met de erfenis van Elia,

God laat Israël niet zitten, geeft het niet op,
maar geeft een opvolger: Elisa.

dia 7 – wij mogen delen in Jezus' erfenis!

We maken een sprong in de tijd.

Ook na Elisa blijft het een komen en gaan van profeten,
maar er verandert nooit echt wat.

Tot op een dag, in diezelfde Jordaan, een man wordt gedoopt,
door een zekere Johannes, die ook wel Elia wordt genoemd.

Marcus 1: 'op het moment dat hij uit het water omhoogkwam,
zag hij de hemel openscheuren en de Geest als een duif op zich
neerdalen,

en er klonk een stem uit de hemel:

"Jij bent mijn geliefde Zoon, in jou vind ik vreugde."

Een nieuwe Zoon, een nieuwe Erfgenaam, deze keer met
hoofdletters.

De Geest van de Vader komt op de Zoon.

En dan schrijft Paulus in Kolossenzen 1:

'Breng dus met vreugde dank aan de Vader.

Hij stelt u in staat om te delen in de erfenis
die alle heiligen wacht in het licht.'

Wij hebben een erfenis!

Jezus is de erfgenaam van de Vader,
en wij delen in de erfenis van Jezus.

Nee, wij volgen Jezus niet op, zoals Elia wordt opgevolgd.
Jezus is er nog altijd.

Maar wij delen in zijn werk, mogen ermee verder gaan.

Met het onderwijs van Jezus, zijn gedachtegoed,
dat nog altijd mensen blijft inspireren.

Maar dat is niet alles!

De belangrijkste erfenis is dat we mogen delen
in het nieuwe, het eeuwige, het opstandingsleven.

De Geest van Jezus maakt ons nieuw!

Die erfenis gaat altijd door:

God zorgt ervoor dat er altijd weer

een nieuwe generatie volgelingen van Jezus opstaat.

dia 8 – verder in het spoor van de overledenen

Weer terug met beide benen op de grond.

Vandaag denken we aan de overledenen.

We noemen hun namen.

Zij laten een erfenis na.

Het werk van Jezus Christus houdt niet bij hen op:

wij mogen er verder mee gaan.

Ze hebben hun geloof, ieder op hun eigen manier,
aan ons doorgegeven.

Hun geloof, hun leven, moedigt ook ons aan.

Hebreeën 12: 'nu wij door zo'n menigte geloofsgetuigen omringd
zijn,

moeten ook wij de last van de zonde,

waarin we steeds weer verstrikt raken,

van ons afwerpen en vastberaden de wedstrijd lopen die voor
ons ligt.'

Zij bouwden op Christus,

en moedigen nu ons aan op dat spoor verder te gaan!

3. Leef met de erfenis

dia 9 – leef met de erfenis

Houdt het nu op?

Sommige dingen wel, ja.

De dood maakt aan veel een einde.

Nooit meer kan Elisa Elia om advies vragen.

Dat zit er gewoon niet meer in.

Maar Elisa krijgt wel een erfenis:

de Geest van God, die met Elia was.

Met die erfenis mag Elisa leven.

Ook wij mogen leven met een erfenis:

het geloof van wie ons zijn voorgegaan.

dia 10 – 1. je staat in een geschiedenis (stamboom)

2 Dingen daarover.

Het eerste: je staat in een geschiedenis.

Ik betrap mijzelf er wel eens op

dat ik denk dat het met mij begint.

Er is een tijd voor 1987, toen ik geboren werd, en een tijd er na.

Flauwekul natuurlijk.

Maar met de kerk is dat ook zo:

we denken wel eens dat het met ons begonnen is.

Niets daarvan: we staan in een lange rij,

op de schouders van ons voorgeslacht.

Het is goed om dat te beseffen.

dia 11 – touwfabriek

Er zijn bedrijven die benadrukken hoe lang ze al bestaan.

Ik heb het even nagezocht:

het oudste bedrijf in Nederland is een touwfabriek, G. van der Lee.

Het bestaat als sinds 1545!

Voor dat soort bedrijven, met een rijke geschiedenis, heb ik veel sympathie.

De kerk is nog veel ouders: sinds 33!

En tegelijk, net als die touwfabriek,

niet in vroeger blijven hangen, maar altijd weer nieuw.

Zoals Elisa het ook anders aanpakt dan Elia.

Maar Gods Geest gaat door, dwars door alle generaties heen.

dia 12 – 2. laat het niet stoppen! (mentor)

Het tweede: laat het niet stoppen!

En natuurlijk, daar zorgt God wel voor.

Maar wat wij ontvangen hebben van vorige generaties mogen we ook weer doorgeven aan nieuwe generaties.

We hebben voorbeelden in het geloof nodig.

Mensen die laten zien dat Jezus niet van vroeger is, maar leeft en je in beweging zet!

Mensen die laten zien hoe het eruit ziet als je als volgeling van Jezus leeft.

We hebben geestelijke ouders nodig,

die de erfenis doorgeven aan een nieuwe generatie.

Wat zien kinderen, wat zien jongeren,

als ze naar de gemeente kijken?

Jongeren zitten over het algemeen niet te wachten op mooie praatjes,
maar willen zien wat geloven in het echt is!
Open, kwetsbaar, eerlijk, zonder opsmuk.
Durven we voor hen een voorbeeld te zijn?

dia 13 – God is niet te stoppen!
God werkt, door alle tijden heen.
Het goede nieuws van Jezus is niet te stoppen!
Steeds weer wordt het doorgegeven aan een nieuwe generatie.
Het houdt niet op!
Amen.

2 Koningen 2:23-24 – God van straf of van vergeving?

Vergeving is prachtig. En de bijbel staat er vol mee. Maar wat moet je met straffen die God in het Oude Testament ook geeft? Vooral als ze onrechtvaardig aanvoelen, zoals dat 42 kinderen door 2 berinnen worden gedood? Daarover deze tweede leerpreek over moeilijke kanten van God in het Oude Testament.

Voor preeklezers: ik hoor graag als mijn preek ergens gelezen wordt. Neem dan even contact met mij op: hmveurink@gmail.com. Dan stuur ik ook de bijbehorende powerpoint toe.

Bij deze preek is een blad beschikbaar met verwerkingsvragen: [DoorSpreken](#).

Liturgie

Zingen: Opwekking 369

Stil gebed

Votum en groet

Zingen: Psalm 6 : 1, 5 en 6

Gebed

Preek (tijdens preek lezing Exodus 34 : 1 – 9 en 2 Koningen 2 : 23 – 24)

Zingen: GKB Gezang 89 : 2 en 3

Apostolische geloofsbelijdenis, middendeel zingen: GKB Gezang 123 : 3 en 4

Gebed

Collecte

Zingen: Psalm 30 : 1 en 3

Zegen

God van straf of van vergeving?

Inleiding

dia 1 – overzicht serie

Vorige week zijn we begonnen met een serie van drie diensten over moeilijke kanten van God in het Oude Testament.

Vorige week hebben we het gehad over dat God aan het volk Israël

de opdracht geeft om zeven volken in Kanaän uit te roeien.

Is hij een God van oorlog of van vrede?

Vandaag gaan we verder met een andere moeilijke kant van God:

is God een God van straf of van vergeving?

Volgende week sluiten we de serie af

met de vraag of we moeten bidden om wraak

of dat we juist moeten bidden voor onze vijanden.

dia 2 – Mandela

Vandaag gaat het dus over straf en vergeving.

Vergeving maakt vaak grote indruk.

Het is niet voor niets dat zo veel mensen het verhaal van Nelson Mandela,

de eerste zwarte president van Zuid Afrika, enorm inspirerend vinden.

Zo inspirerend dat het al een paar keer is verfilmd.

De kracht van Mandela is de kracht van vergeving.
In de jaren '60 werd hij veroordeeld tot een levenslange
gevangenisstraf,
omdat hij zich niet wilde neerleggen bij de Apartheid in Zuid
Afrika,
waar alleen de blanken beter van werden.
Hij kwam op voor een goede zaak, maar deed dat ook door
gewelddadige aanslagen.
Daarom is hij in de gevangenis terecht gekomen.
Er wordt wel gezegd dat je van een gevangenisstraf geen beter
mens wordt,
maar als je het vooruitzicht hebt dat je de rest van je leven
in de gevangenis doorbrengt,
dan kan het toch haast niet anders dan dat je een verbitterd
mens wordt?
En als je dan toch vrij komt, dan wil je toch wraak?

Mandela niet.

Tijdens zijn gevangenschap probeerde hij in contact te komen
met zijn blanke bewakers.
Hij leerde hen steeds beter kennen, hij leerde hun taal en hij
leerde wat hun achtergrond was.
Mandela begreep: dit zijn ook mensen die bang zijn voor hun
toekomst.
Hij nam hen serieus.

Na 25 jaar kwam hij vrij, en kort daarna werd hij verkozen tot
president van Zuid Afrika.
Hij werd de machtigste man van het land,
en had alle gelegenheid om de oude blanke machthebbers te
straffen
voor wat ze hem en de hele zwarte bevolking hadden aangedaan.
Maar Mandela koos voor een andere weg.
Hij stelde een regering samen van blanken en zwarten.
Hij heeft alles gedaan voor verzoening.
Er kwam een Waarheid- en Verzoeningscommissie.
Iedereen die daar de waarheid opbiechtte

over zijn of haar eigen misdaden in de tijd van de Apartheid, zou daar niet voor vervolgd worden.
Mandela wilde dat de bevolkingsgroepen samen konden leven, en zag in dat vergeving de enige weg was daar naartoe.

dia 3 – zwart

Vergeving is toch prachtig?

In de bijbel is dat ook zo.

Eén van de bijbelteksten die mij het meest raakt is als Jezus wordt gekruisigd,

en dan bidt voor de mensen die hem kruisigen:

‘Vader, vergeef het hun, want ze weten niet wat ze doen.’

Ik word daar stil van...

Als er één is die vergeving heeft voorgeleefd, dan is het Jezus wel, nog veel meer dan Mandela.

Maar komen we in het Oude Testament niet een heel andere God tegen?

Wat een straffen staan daar!

Sommige van die straffen kun je nog wel begrijpen, maar andere straffen...

Soms kun je je afvragen: waar is Gods genade gebleven?

Daar gaan we vanmiddag naar kijken.

Eerst kijken we naar twee bijbelteksten,

en welke vragen die bijbelteksten bij ons kunnen oproepen.

Daarna reik ik, net als vorige week, een paar denkrichtingen aan.

En als laatste kijken we naar wat we vandaag kunnen met moeilijke teksten over God die straft.

1. Onrechtvaardige straffen?

dia 4 – Exodus 34

We beginnen met een gedeelte uit Exodus.

Het volk Israëel trekt met Mozes door de woestijn.

Daar hebben ze van God de wet gekregen, die geschreven is op twee stenen.

Daarna roept God Mozes een berg op,

en tijdens zijn afwezigheid maken de Israëlieten een gouden

godenbeeld.

God is woedend, en Mozes ook, hij gooit de wetsstenen kapot.

En dan begint het gedeelte wat ik nu wil lezen: Exodus 34 : 1 – 9.

dia 5 – onrechtvaardige straffen?

Dit gedeelte mag je wel het hoogtepunt van het Oude Testament noemen:

God vertelt hier wie hij is.

Het is een uniek gedeelte dat in de bijbel nog vaak wordt aangehaald.

En toch is het ook een moeilijke tekst:

het lijkt wel alsof God twee kanten heeft.

Aan de ene kant is God liefdevol en genadig, een God die vergeeft.

Maar dan staat er direct ook dat God straft,

en dat zelfs kinderen en kleinkinderen

zullen boeten voor wat hun ouders en grootouders doen.

dia 6 – wat is straf, wat is vergeving?

Volgens mij is het nuttig om even stil te staan bij wat straf is en wat vergeving is.

Iedereen heeft daar wel een bepaald beeld bij,

maar het is wel handig als we het over hetzelfde hebben.

Eerst straf: wie kan een omschrijving geven van wat straf is?

Ik heb zelf Wikipedia erop nageslagen, daar staat het zo:

‘een straf is een onaangename maatregel

die aan de daders van onaanvaardbaar gedrag wordt opgelegd.’

En straf heeft verschillende doelen:

bescherming van de samenleving, iemand die gevangen zit kan geen overval plegen,

opvoeding, als je een boete krijgt voor te hard rijden, let je voortaan beter op je snelheid,

maar ook vergelding of genoegdoening,

het gevoel dat iemand niet ongestraft mag blijven.

En dan vergeving: wie kan omschrijven wat vergeving is?

Ook dat heb ik op Wikipedia opgezocht, daar staat:

'het slachtoffer van een onterechte daad rekent deze daad niet meer toe aan de dader en verlangt dan ook geen genoegdoening meer hiervoor.'
Met andere woorden: je ziet af van vergelding.

dia 7 – wraak als motief en kinderen gestraft

Nu weer terug naar Exodus 34.

Daar staat dat God niet alles ongestraft laat: God kan genoegdoening eisen.

In Nahum 1 staat zelfs:

'De Heer is een woedende wreker, de Heer wreekt zich op zijn tegenstanders.'

En daar zit voor veel mensen een probleem:

wraak is toch nooit de oplossing?

Waar is Gods vergevingsgezindheid gebleven?

In het vers daarvoor staat het nota bene:

'een God die liefdevol is en genadig, geduldig, trouw en waarachtig.'

Maar het volgende vers gaat al over straf: hoe kan dat?

Wat het extra moeilijk maakt,

is dat kinderen gestraft worden voor wat hun ouders doen.

Dat is toch gewoon onrechtvaardig?

Waarom moeten onschuldigen gestraft worden?

Wat is dit voor God?

dia 8 – 2 Koningen 2

En dan is Exodus 34 nog makkelijk in vergelijking met het gedeelte dat we nu gaan lezen.

Het speelt zich af in de tijd van de koningen van Israël.

Een tijd waarin Israël steeds verder van God afdwaalt.

Profeten roepen Israël op weer naar God terug te gaan.

Het gedeelte wat we nu lezen, speelt zich af als Elisa net profeet is.

We lezen 2 Koningen 2 : 23 – 24.

dia 9 – zeer heftige straf

Afschuwelijk!

Wat komen die kinderen op een wrede manier aan hun einde.

Kinderen nog maar, waarschijnlijk tussen de 10 en 12 jaar.

Ze worden gestraft door God.

En waarom? Omdat ze Elisa belachelijk maken.

Zo zijn kinderen toch gewoon?

Elisa had het hen toch ook gewoon even vermanend kunnen toespreken?

God had ze toch ook gewoon even kunnen laten schrikken, in plaats van zo'n bloedbad aan te richten?

Waar is Gods geduld gebleven?

Is deze straf niet buiten alle proporties?

Dit lijkt nog het meest op Noord-Koreaanse toestanden.

Daar moet je het niet wagen om de dictator 'kleintje' te noemen.

Als de verkeerde mensen dat horen,

wordt je er direct hard voor gestraft.

Maar zelfs daar staat niet de doodstraf op het beledigen van de leider,

je komt er nog vanaf met opsluiting in een strafkamp.

dia 10 – als God zo straft, hoe kun je dan volhouden dat hij genadig is?

Wraak, kinderen die gestraft worden voor wat hun ouders doen, keiharde straffen,

dat is het probleem waar het vanmiddag om gaat.

Ik wil jullie vragen om in twee- of drietallen na te denken over de volgende vraag:

als God zo straft, hoe kun je dan volhouden dat hij genadig is?

Een minuut om met elkaar te overleggen.

2. 5 Denkrichtingen

dia 11 – 5 denkrichtingen

Net als vorige week geef ik vijf denkrichtingen.

God is niet na te rekenen,

wij hebben geen sluitende antwoorden op waarom God iets doet.

Hij vraagt je vertrouwen, ook als je hem niet begrijpen kunt.

Ik kan wel denkrichtingen geven, lijnen door de bijbel

trekken,

en ik hoop dat ze je helpen om op God te vertrouwen.

dia 12 – Gods liefde gaat voorop

De eerste is direct een heel centrale lijn in de bijbel:

Gods liefde en vergeving gaan voorop.

In Psalm 30, we gaan het straks zingen, staat:

‘zijn woede duurt een oogwenk, zijn liefde een leven lang.’

In Exodus 34 begint het met liefde, daar ligt alle nadruk op, en straf komt pas op de tweede plaats.

Niet voor niets wordt in de bijbel gezegd dat God liefde is.

Nergens staat dat hij woede of straf is.

Liefde is wie God is,

en blijkbaar hoort daar bij dat hij soms een straf dóet.

dia 13 – het schrikeffect is ook de bedoeling

Dat is de brede bijbelse lijn.

Maar wat moet je dan met straffen die erg onrechtvaardig aanvoelen?

Daarover de volgende denkrichtingen.

Dat verhaal over de berinnen die de kinderen verslinden is heel heftig.

En dat is het ook altijd al geweest!

Dit verhaal past niet bij een God die opkomt voor de kleinsten.

Ook Elisa is geen vijand van kinderen:

juist Elisa is een profeet die veel voor kinderen en zwakken doet.

Dat kinderen hier zo zwaar gestraft worden, dat moet je ook helemaal niet normaal vinden.

Het is juist de bedoeling dat je ervan schrikt!

Ook in die tijd riep deze gebeurtenis veel vragen op, de mensen werden erdoor opgeschrikt.

dia 14 – Israël dacht sterk vanuit de familie

Dan de derde denkrichting,

over wat kinderen met de zonden van hun ouders te maken hebben.

In Israël in die tijd was familie veel belangrijker dan familie voor ons is.

In Nederland is het fijn als je op je familie terug kunt vallen,

in Israël was je familie van levensbelang.

Families woonden bij elkaar

en als kinderen een jaar of 18 waren, gingen ze niet een eigen leven opbouwen.

De invloed van families was dus ook veel groter.

Als de oudste van de familie besloot dat het geen kwaad kon om ook eens een offer aan Baäl te brengen, dan deed de hele familie daarin mee.

Dat God dan ook de derde en vierde generatie straft, is logisch:

zo veel generaties leefden tegelijkertijd, vormden de familie.

Met die kinderen bij Elisa is het ook belangrijk dat ze bij families horen.

Deze kinderen hoorden hun ouders altijd spottend praten over de profeet Elia.

Nu is er een nieuwe profeet, Elisa,

en de nieuwe generatie Israëlieten denkt er niet over om Elisa serieus te nemen.

Het blijft heftig dat kinderen gestraft worden,

maar omdat Israëlieten veel meer vanuit de familie dachten, konden ze het ook makkelijker als rechtvaardig zien.

Bovendien krijgt iedereen wel een eigen kans, en ook een eigen verantwoordelijkheid.

Ezechiël schrijft daarover in Ezechiël 18:

'iemand die zondigt zal sterven,

maar een zoon hoeft niet te boeten voor de schuld van zijn vader,

en een vader hoeft niet te boeten voor de schuld van zijn zoon;

wie rechtvaardig is wordt als een rechtvaardige behandeld,

en een slecht mens wordt voor zijn slechte daden gestraft.'

dia 15 – Het volk dat God kent, wordt het hardst gestraft

We gaan verder met de vierde denkriching.

Dat is dat de straf van God het heftigst is als zijn liefde wordt afgewezen.

Gods eigen volk, Israël, het volk dat God kent, het volk dat weet dat God een God is van liefde en van genade, juist dat volk wordt het hardst gestraft.

Zij wisten van God, ze wisten wat hij van hen wilde, ze wisten ook dat er bij hem altijd vergeving mogelijk is, maar ze hebben God gewoon afgewezen.

Ze hoefden Gods liefde en vergeving niet.

Dan wordt God boos.

Israël moest aan alle volken laten zien hoe goed het is om met God te leven,

maar ze kiezen bewust tegen God.

Gods liefde gaat voorop, en God kan er niet tegen als dat wordt afgewezen.

Vergeving moet wel geaccepteerd worden.

dia 16 – Gods straf doet recht

En dan de laatste denkriching.

Juist omdat God liefde is, straft hij.

Hij laat niet alles ongestraft, gelukkig maar!

Hij zegt niet: 'zoek het maar uit daar beneden',

zodat de mensen met de grootste bommen het voor het zeggen hebben.

In Romeinen 12 schrijft Paulus:

'neem geen wraak, maar laat God uw wreker zijn,

want er staat geschreven dat de Heer zegt:

het is aan mij om wraak te nemen, ik zal vergelden.'

Dat God straft, betekent dat hij opkomt voor de rechten van de zwakken.

God is liefde, en daarom veroordeelt hij onrecht.

Als mensen wraak nemen, lost het niets op, dan gaat het van kwaad tot erger.

Maar mensen kunnen hun behoefte aan wraak negeren

omdat ze weten dat God er wel voor zorgt dat er recht wordt gedaan.

dia 17 – gelegenheid om te reageren

We kijken zo nog naar wat Gods straffen voor ons vandaag betekenen.

Maar eerst gelegenheid om te reageren:

zijn er over deze denkrichtingen nog vragen?

3. Gods straf en wij

dia 18 – Gods straf en wij

Vorige week zei ik al dat we ook in het Oude Testament God leren kennen zoals hij is.

Daar hoort ook bij dat God straft.

Ik denk niet dat we in allerlei concrete dingen Gods straf moeten aanwijzen,

dat is een gevaarlijke bezigheid.

Maar uit die vele bijbelgedeelten over Gods straf, kunnen we vandaag wel lessen trekken.

Ik noem er vier.

dia 19 – laat je waarschuwen

De eerste les: je mag van God schrikken.

Zijn straffen kunnen angstaanjagend zijn.

Laat het een waarschuwing voor je zijn!

Ook in het Nieuwe Testament waarschuwt Jezus regelmatig voor het komende oordeel.

God laat niet met zich spotten!

dia 20 – wijs Gods vergeving niet af

De tweede les is dat God kennen en toch zijn vergeving afwijzen

de heftigste zonde is die er is.

Net als Israël vroeger, hebben christenen een voorbeeldfunctie voor de wereld.

Als christenen niet uit vergeving leven,

als ze God gebruiken om er status aan te ontlenen,

als ze vinden dat God niet te moeilijk moet doen over zonde,

of dat ze niet zoveel vergeving nodig hebben,

dan zijn ze een belabberd voorbeeld voor de wereld.

Petrus schrijft dat Gods oordeel begint bij Gods eigen mensen.

Als je God kent, rekent God het je des te meer aan als je zonder hem leeft.

dia 21 – zoek mensen die je goed beïnvloeden

De derde les: zoek mensen om je heen die je goed beïnvloeden.

In Israël had de familie een grote invloed.

Daarom hadden keuzes die je maakte invloed op de derde en vierde generatie.

Bij ons heeft familie vaak niet zo'n grote invloed, je zoekt zelf wel de mensen uit die jou beïnvloeden: je vrienden.

Laat de kerk die familie zijn waar je op een goede manier wordt beïnvloed.

Ook buiten de kerkdiensten, door je geloof in gesprekken met elkaar te delen.

dia 22 – laat Jezus het oordeel dragen

Dan blijft er nog één les over, een belangrijke.

Gods woede gaat niet alleen over anderen, maar ook over jezelf.

Wat roep ik Gods woede vaak op!

En wat heeft God een geduld dat hij dat niet direct afstraft.

Er is maar een mogelijkheid om aan Gods woede te ontkomen: Jezus Christus.

In 2 Korintiërs 5 schrijft Paulus:

'God heeft hem die de zonde niet kende voor ons één gemaakt met de zonde,

zodat wij door hem rechtvaardig voor God konden worden.'

In Christus heeft God zelf zijn woede gedragen.

In Johannes 3 zegt Jezus over zichzelf:

'over wie in mij gelooft wordt geen oordeel uitgesproken, maar wie niet in mij gelooft is al veroordeeld,

omdat hij niet wilde geloven in de naam van Gods enige Zoon.'

Leg Gods liefde niet naast je neer, maar leef uit zijn genade!

Amen.

2 Koningen 20:12-19 – Jezus komt en maakt vrij van macht

Voor preeklezers: ik hoor graag als mijn preek ergens gelezen wordt. Neem dan even contact met mij op: hmveurink@gmail.com. Dan stuur ik ook de bijbehorende powerpoint toe.

Liturgie

Adventskaars

Zingen: LvK Lied 26 : 1 en 3

Stil gebed

Votum en groet

Zingen: Opwekking 575

Lezen wet

Zingen: GKB Gezang 78 : 1, 2 en 3

Gebed

Kinderen naar club

Lezen: 2 Koningen 20 : 1 – 19

Zingen: Psalm 62 : 1 (Fries), 5 (Nederlands) en 8 (Fries)

Preek over 2 Koningen 20 : 12 – 19

Zingen: GKB Gezang 163 : 1, 2 en 3

Kinderen terug

Kinderlied: projectlied vers 4 en 6

Gebed

Collecte

Zingen: Psalm 68 : 3 en 13

Zegen

Preek: Jezus komt en maakt vrij van macht

Inleiding

dia 1 – zwart

Vanmorgen gaat het over koning Hizkia.

Hij heeft hoog bezoek uit het buitenland
en probeert indruk op hen te maken.

Dat is niet zo vreemd.

Dat mensen indruk willen maken,
dat ze een beeld van zichzelf geven
dat ze sterk zijn en het gemaakt hebben,
dat zie je overal.

Ik vond een filmpje met een mooi voorbeeld daarvan.

Het is een sketch over twee televisiemakers
die graag opscheppen over hun werk.

Laten we naar dat filmpje kijken.

dia 2 – filmpje

<http://www.youtube.com/watch?v=9Vn6JsDWBEA>

dia 3 – zwart

Ik vind dit een prachtige sketch.

Dat vind ik niet omdat het zo grappig is,

ook al houd ik wel van zulke humor.

Dat vind ook niet omdat ik dat wereldje herken.

Het wereldje van tv-makers, een enorm snelle wereld,

het uit je mouw schudden van de ene na de andere naam en tv-serie,

dat staat heel ver bij mij vandaan.

Toch vind ik het een prachtige sketch,

want het is confronterend.

Ik denk dat veel, misschien wel alle mensen

hun maniertjes hebben om indruk te maken,

als een soort masker voor wie ze echt zijn.

Houd jezelf de spiegel van dit filmpje maar eens voor!

Wat ik ook prachtig vindt, is hoe dat masker in het filmpje verdwijnt.

Allebei houden ze de schijn hoog,

totdat ze daar van elkaar achter komen.

Opeens is die snelle wereld weg, wordt het echt.

Ontwapenend!

dia 4 – thema

Vandaag is het de laatste zondag van de adventstijd.

Een goed moment om terug te blikken.

De afgelopen weken hebben we het over drie verschillende koningen gehad:

David, Salomo en Joas.

Bij alle drie werd duidelijk dat de wereld meer nodig heeft dan menselijke koningen:

de wereld heeft hulp van buiten nodig.

Jezus moet komen om ons uit een donkere wereld te bevrijden.

De wereld van David, van pracht en praal.

Jezus wil je juist uit de macht van pracht en praal verlossen.

De wereld van Salomo, die valt voor afgoden.

Jezus wil je juist oprecht maken.

De wereld van Joas, die valt voor waardering van anderen.

Jezus wil je van mensen vrij maken.

En vandaag over de wereld van Hizkia, van indruk maken met macht.

Jezus wil je vrij maken van macht en indruk maken.

1. Indruk maken

dia 5 – donkere kant

Hizkia dus.

Een koning die graag indruk wil maken op zijn buitenlandse gasten.

Dat was een stomme fout met grote gevolgen,

en je zou bijna denken dat Hizkia geen koning had moeten worden.

Maar dat klopt dus niet!

Hizkia was een geweldige koning.

Als je het hele bijbelboek koningen eens leest,

dan val je van de ene in de andere teleurstelling.

Maar kom je bij Hizkia, dan is dat een verademing!

In 2 Koningen 18 wordt dat ook gezegd:

‘Hizkia stelde zijn vertrouwen in de Heer, de God van Israël.

Nooit, noch voor noch na zijn tijd, is hij geëvenaard,

door geen van de koningen van Juda.’

Toch wordt van Hizkia in de bijbel ook dit verhaal verteld.

Dat is niet om Hizkia zwart te maken.

Ook niet zodat wij achteraf Hizkia kunnen veroordelen.

Wel om te laten zien dat elk mens, zelfs de beste koning,

zijn eigen donkere kant heeft

en niet kan brengen wat Jezus brengt.

Het verhaal van Hizkia is, net als dat filmpje,

een confronterende spiegel.

dia 6 – herkenbaar

Ik herken me pijnlijk in hem.

Want ik geef graag het beeld dat ik sterk ben,
dat ik het gemaakt heb.

Als wij gasten hebben, geef ik ze graag een rondleiding door
ons huis,

en hoop ik dat ze ervan onder de indruk zijn.

Als stereotype man probeer ik natuurlijk ook indruk te maken
met mijn auto.

Laatst stond ik bij het tankstation en zei iemand tegen mij:

‘wat een mooie auto zeg!’

En wat misschien nog wel het ergste is:

ik kan dan niet gewoon ‘bedankt’ zeggen,

maar moet er nog even bij zeggen dat hij echt niet zo duur
was.

Om zo nog even extra aandacht op die auto te vestigen...

Ik maak graag indruk.

Indruk maken, het beeld geven dat je sterk bent,

dat kun je op allerlei manieren doen.

Je kunt het doen op facebook,

door precies dat online te zetten wat je wilt dat mensen van
je zien.

Je kunt indruk maken door overal iets vanaf te weten.

Je kunt indruk maken met je werk of door wat je kunt.

Als oudere kun je indruk maken met je kleinkinderen.

En zelfs als je niets hebt om indruk mee te maken,
kun je volgens mij nog indruk maken met je miserabele leven.
Hizkia probeert ook indruk te maken.

Hij krijgt hoog bezoek uit het buitenland, uit Babylonië.

In zijn tijd was Babylonië een opkomende macht.

Babylonië wilde graag de leidende positie van Assyrië overnemen.

Het zijn dus niet de minsten die Hizkia met een bezoek komen vereren.

En Hizkia ruikt zijn kans.

Dit zijn mensen, die moet je aan je kant zien te krijgen,
daar moet je een positieve indruk op maken.

Hizkia is er trots op dat zijn naam zelfs in Babylonië bekend is,

en wil laten zien dat hun bezoek de moeite waard is.

Hij geeft de Babyloniërs een uitgebreide rondleiding:

hij laat al zijn schatten zien.

Dat zal vast indruk op hen maken.

Ze zullen zien dat Hizkia een sterke koning is!

2. God wil de eer

dia 7 – God wil de eer

Als we proberen indruk te maken, zoals Hizkia,
vestigen we alle aandacht op onszelf.

Terwijl je alles wat je hebt van God hebtgekregen.

Je huis, je auto, je werk, je kleinkinderen, enzovoort.

God wil daar dan ook graag de eer voor krijgen!

dia 8 – pronken met Gods veren

Wat Hizkia doet, kun je plagiaat noemen.

Een tijd geleden was in het nieuws

dat sommige wetenschappers elkaars werk kopiëren,

hun eigen naam eronder zetten,

en doen alsof ze het zelf hebben geschreven.

Dat is plagiaat: doen alsof iets van jezelf is, terwijl het van een ander is.

Pronken met andermans veren.

Of, in het geval van Hizkia, pronken met Gods veren.

Hizkia laat alle schatten zien,

maar vertelt er niet bij dat al zijn rijkdom van God komt.

Een paar jaar geleden stonden de Assyriërs nog met een groot leger voor Jeruzalem.

God heeft hen toen wonderlijk beschermd (je kunt het nalezen in 2 Koningen 18 en 19).

Zonder God zou Hizkia helemaal niets hebben.

Maar Hizkia zegt geen woord over God.

dia 9 – masker

Hizkia had alle redenen om het wel over God te hebben.

Daarom hebben we ook het eerste deel van het hoofdstuk gelezen.

Hizkia was ziek, hij zou sterven.

Maar hij heeft God gevraagd of hij nog langer mocht leven.

Zonder God zou Hizkia niet meer in leven zijn.

Hizkia weet heel goed dat hij zwak is en dat hij God nodig heeft.

De genezing van Hizkia is tot ver in het buitenland doorgedrongen.

Daarom komt die afvaardiging uit Babylonië.

Ze zijn nieuwsgierig: hoe kan het dat Hizkia nog leeft, wat is zijn geheim?

Blijkbaar heeft Hizkia goede contacten met de godenwereld!

Dat zou Hizkia tot een geweldige bondgenoot maken

als de Babyloniërs de macht van de Assyriërs willen overnemen.

Ik zou zeggen: voor Hizkia is dit een geweldige kans om over God te vertellen!

Helemaal uit Babylonië komen ze om te horen hoe Hizkia genezen is.

Maar Hizkia rept er met geen woord over.

Hij heeft geleerd dat hij zwak is, dat hij zonder God nergens is,

maar doet alsof hij sterk is.

Hizkia verstopt zich achter een masker.

Je geeft het beeld dat je alles onder controle hebt, maar

ondertussen...

Je maakt indruk met van alles en nog wat, maar het voelt leeg.

Indruk maken is zo vaak een masker om je zwakheid te verbergen.

Een masker ook om God te verbergen.

dia 10 – indruk maken met God

God wil graag de eer hebben.

Maar als er hoog bezoek uit Babylonië komt,

ziet Hizkia dat niet als kans om over God te vertellen,

maar om indruk te maken met zijn eigen macht en rijkdom.

Blijkbaar is hij daar zelf meer van onder de indruk...

Zijn macht wordt een afgod, belangrijker dan God.

Waar ben je zelf meer van onder de indruk?

Van je huis, je imago, je carrière, of van God?

Hoe wil je bekend staan?

Als iemand die zijn zaakjes goed voor elkaar heeft?

Of als iemand die van Gods genade leeft?

God wil graag de eer, ook voor alles wat jij hebt!

3. Vrij van macht

dia 11 – te grote straf?

Hizkia geeft de eer aan zichzelf.

Hij wordt ervoor gestraft!

Hij krijgt een ellendige profetie te horen van Jesaja,
namelijk het einde van zijn rijkdom en koningshuis.

Nu kun je best begrijpen dat God Hizkia op het matje roept,
maar zo'n straf, is dat niet een beetje overtrokken?

Hizkia was een geweldige koning!

Nu maakt hij één uitglijder, en dat is reden voor zo'n straf?!

Het is inderdaad een forse straf.

Een straf die onrechtvaardig voelt.

Er zijn in ieder geval twee dingen die de straf wat
duidelijker maken.

Het eerste is dat als God een straf aankondigt,

mensen nog de kans krijgen zich te bekeren, zodat God niet
hoeft te straffen.

Hizkia krijgt de kans om te zeggen dat hij gezondigd heeft,
maar doet dat niet.

Het lijkt alsof Hizkia onverschillig is over de straf.

Het tweede is dat de straf wel heel goed past.

Hizkia vertrouwt op zijn macht en rijkdom, dat zijn zijn
afgoden.

God neemt precies die afgoden weg.

Als je afgoden worden afgepakt, kun je op God gaan vertrouwen.

De straf is dus tegelijk een bevrijding.

dia 13 – bevrijdend

Dat is niet alleen verstandelijk zo,
dat je weet dat het beter voor je is.

Als je geen indruk hoeft te maken op mensen,
geeft je dat ook echt veel vrijheid.

Als ik bedenk hoe ik indruk wil maken op anderen,
dan voel ik daar weerstand tegen.

Wat een zielig uiterlijk gedoe!

Alsof mijn identiteit afhangt van een huis, auto en baan.

Dat wil ik niet, dat ben ik niet.

Het is maar een maskertje.

En juist als dat masker er af is, als je kwetsbaar kunt zijn,
dan ontstaat er echte verbinding met mensen.

Dan kun je je hart met elkaar delen,
geborgenheid vinden en rust in God.

dia 14 – Jezus bevrijdt van macht

Hizkia kon alleen met harde hand geholpen worden.

Met zijn nakomeling, Jezus, was dat heel anders.

Jezus gaat heel anders met zijn macht om dan Hizkia.

Bedenk nog even dat Jezus God is: hij heeft alle macht,
als er iemand is die indruk kan maken met zijn macht, is hij
het wel.

Maar hij doet het niet, hij maakt zich klein.

Hij is geen sterke koning die indruk maakt op zijn vijanden.

De Romeinen, de bezetters van Israël, laat hij met rust.

Zijn koninkrijk is niet van deze wereld.

Wat misschien nog wel mooier is:

bij Jezus hoef je ook niet te proberen indruk te maken.

Jezus is helemaal niet onder de indruk van alles wat je bereikt hebt.

Jezus ging om met mensen die aan de kant stonden.

Met mensen die niets hadden om indruk mee te maken.

Kerst is God die zonder machtsvertoon naar de wereld komt, die opkomt voor de machteloze.

En hij wil ook jou bevrijden van altijd maar indruk maken.

Het is helemaal niet verkeerd om dingen te hebben, maar zoek je identiteit er niet in.

Jezus haalt dat masker van je af.

Hij ziet je zoals je bent: klein, zwak en zondig.

Hij nodigt je uit om niet trots te zijn op jezelf, maar te schuilen bij hem en hem de eer te geven.

4. Kracht in Jezus

dia 15 – kracht in Jezus

Jezus komt om je te bevrijden.

Te bevrijden uit de wereld van indruk moeten maken, van sterk moeten zijn.

Hij wil je bevrijden uit een wereld waarin het om jou en jouw imago gaat.

Dan kan het in jouw leven om hem gaan.

Dan kun je met God leven, bij hem vrede vinden.

Als je kracht niet in je eigen succes ligt, maar in Jezus, dan verandert je leven.

Ik wil twee dingen noemen die dan veranderen.

dia 16 – durf zwak te zijn

Allereerst: stop met indruk te maken,

durf zwak te zijn!

Het is zo leeg om anderen te imponeren met die dingen waar je trots op bent.

Laat dat masker maar zakken.

Dat masker maakt je alleen maar eenzaam en jaloers.

Ik wil niet sterk zijn, ik wil niet pronken en imponeren.

Ik geef me veel liever over aan Jezus.

Geen schone schijn, maar leven met hem!

De allereerste keer dat ik hier in de kerk was,

heb ik gepreekt over 2 Korintiërs 12, waar Paulus zegt:

‘ik laat me veel liever op mijn zwakheid voorstaan,

zodat de kracht van Christus in mij zichtbaar wordt.’

Je mag zwak zijn, je mag onzichtbaar zijn,

want Jezus ziet jewel.

Ik weet ook wel dat je er in deze wereld niet aan ontkomt.

Als je een baan wilt krijgen, dan moet je jezelf wel 'verkopen'.

In een sollicitatiegesprek kun je toch moeilijk zeggen:

'ja, mijn cv, dat stelt niet zoveel voor, maar ik heb Jezus...'

Je moet laten zien wat je kunt, me moet laten zien wat je waard bent.

Maar blijf daarin wel eerlijk.

Zoek je identiteit niet in die dingen.

En laat in ieder geval hier in de kerk een sfeer zijn waarin je geen indruk hoeft te maken.

Die sfeer maken we met elkaar.

dia 17 -doe recht

Er is nog iets dat verandert als je kracht in Jezus ligt.

Dan kun je tevreden zijn met een onzichtbare rol.

Een rol op de achtergrond.

Zo'n rol als Jezus had.

Hij kwam op voor de machtelozen.

Hij gaf hen eten, gaf hen liefde, gaf hen vergeving.

Ga in het voetspoor van Jezus.

Doe recht aan de mensen die onze wereld vergeet.

Dat willen we ook doen met de kerstmaaltijd.

Mensen eten geven.

Mensen aandacht en liefde geven.

Misschien dat we zelfs iets van Jezus' vergeving kunnen geven.

Omdat Jezus ons vrij maakt van macht, van indruk maken.

Zodat we hem kunnen eren.

Amen.

2 Kronieken 24:17 – Jezus komt om je van mensen vrij te maken

Voor preeklezers: ik hoor graag als mijn preek ergens gelezen wordt. Neem dan even contact met mij op: hmveurink@gmail.com. Dan stuur ik ook de bijbehorende powerpoint toe.

Bij deze preek is preekverwerkingsmateriaal beschikbaar: [Samen GROEI-en](#).

Liturgie

Zingen: LvK Lied 126 : 1, 2 en 3

Adventskaars

Stil gebed

Votum en groet

Zingen: GKB Gezang 121 : 1, 2, 3 en 4

Gebed

Kinderen naar club

Lezen: 2 Kronieken 24 : 1 – 22

Zingen: Psalm 2 : 1 en 4

Preek over 2 Kronieken 24 : 17

Zingen: 'wijs mij de weg naar Bethlehem' (Sela)

Kinderen terug

Kinderlied: projectlied vers 3 en 6

Lezen wet

Zingen: LvK Lied 358 : 1, 2 en 4

Avondmaal

Lezen formulier 5

Viering

Zingen: Psalm 146 : 1, 2 en 3

Gebed

Collecte

Zingen: GKB Gezang 111

Zegen

***Preek: Jezus komt om je van mensen
vrij te maken***

Vriendschap

dia 1 – zwart

We hebben net het verhaal van koning Joas gelezen.

In dat verhaal worden ook zijn vrienden genoemd:

eerst priester Jojada, daarna de leiders van Juda.

Joas' vrienden hebben een grote invloed op hem.

Zo gaat dat met vrienden: ze hebben invloed op je.

dia 2 – Intouchables 1

De film 'les intouchables' gaat ook over vrienden.

De film laat zien hoe belangrijk vrienden zijn.

Het gaat over twee mannen, Philippe en Driss.

Philippe is een rijke man die bijna helemaal verlamd is.

Daarom heeft hij een persoonlijke verzorger nodig.

Driss solliciteert op die functie en komt op gesprek.

Direct is duidelijk dat hij helemaal geen baan wil.

Hij wil alleen maar een handtekening dat hij gesolliciteerd heeft,

want dat moet voor zijn uitkering.

Philippe denkt daar anders over.

Alle andere sollicitanten vinden Philippe zielig,

en daar heeft hij helemaal geen zin in.

Daarom neemt hij Driss aan.

dia 3 – Intouchables 2

Al snel ontstaat er een vriendschap tussen Philippe en Driss.

Een vriendschap waar ze allebei beter van worden.

Driss krijgt een totaal ander leven.

Hij is iemand uit de buitenwijken van Parijs,

heeft zich in de problemen gewerkt, zelfs in de gevangenis gezeten,

maar krijgt van Philippe een nieuwe kans.

Opeens werkt hij voor zijn geld, krijgt hij daar plezier in,

en leert hij verantwoordelijkheid te nemen.

Driss en Philippe hebben een goede invloed op elkaar.

dia 4 – Intouchables 3

Helaas hebben niet alle vrienden een goede invloed.

Soms zijn vrienden heel slecht voor je.

Ze worden ook wel 'foute vrienden' genoemd.

Daar weet Driss ook alles van.

Zijn leven op straat was een leven met foute vrienden.

Vrienden die hem aan drugs hielpen.

Vrienden die hem overvallen lieten plegen.

Vrienden die ervoor zorgen dat hij zijn familie verwaarloosde.

Was Philippe er niet geweest,

dan zouden deze vrienden nog eens zijn dood worden.

dia 5 – thema

Mensen zijn heel makkelijk te beïnvloeden.

We passen ons vaak aan de mensen om ons heen aan.

Daar gaat het mis bij koning Joas.

Hij zit vast aan mensen.

Maar, en daar gaat het vanochtend om,

Jezus komt om je van mensen vrij te maken.

1. Onder invloed

dia 6 – Jojada

Joas is nog maar zeven jaar oud als hij koning wordt.

Gelukkig hoeft hij niet in zijn eentje alle beslissingen te nemen.

Hij wordt geholpen door Jojada.

En Jojada heeft bewezen dat hij een goede vriend is.

Want ook al is Joas nog maar zeven jaar,

hij heeft al veel meegemaakt.

Joas' vader was eerst koning, maar is vermoord.

Toen heeft Joas' oma, Atalja, de macht gegrepen.

Haar kom je liever niet tegen.

Ze laat al haar kleinkinderen vermoorden.

Er is er maar een die overleeft: Joas.

Hij wordt door Jojada en zijn vrouw verstopt.

Na zeven jaar vindt Jojada dat het tijd is voor verandering.

Hij komt in opstand tegen koningin Atalja

en zorgt ervoor dat Joas koning wordt.

Ook zorgt Jojada ervoor dat de afgoden het land uit gaan

en de Israëlieten God weer gaan dienen.

Je kunt dat nalezen in 2 Kronieken 22 en 23.

En dan is Joas koning.

Jojada wordt zijn adviseur.

Hij is een goede vriend, die Joas helpt om de goede beslissingen te nemen.

Bijvoorbeeld om de tempel te herstellen.

Deze was behoorlijk in verval geraakt.

Joas roept het volk op om geld te geven om de tempel te restaureren,

en aan die oproep wordt massaal gehoor gegeven.

Jojada inspireert Joas in zijn koningschap.

En als Jojada overlijdt, krijgt hij een koninklijke begrafenis.

Zo veel heeft hij voor het volk betekend.

dia 7 – Joodse leiders

Pas dan blijkt goed hoe veel invloed Jojada had.

Want al snel verandert Joas.

Jojada is dood, die kan hem niet meer adviseren.

Joas luistert nu naar andere raadgevers.

De tempel, die nog maar net gerestaureerd is, wordt verwaarloosd.

Allerlei afgoden worden het land weer binnengehaald.

Joas komt onder invloed van heel andere vrienden.

dia 8 – pesten

Joas is gevoelig voor de mensen om hem heen.

En hij is niet de enige.

Ik denk dat iedereen dat wel eens heeft,

dat je onder invloed van anderen iets doet wat je helemaal niet wilt.

Ik herinner me bijvoorbeeld een vakantiebaantje

waar in de pauzes vaak werd gelachen om een vreemde collega.

Dan is het zo gemakkelijk om mee te doen,

want dan heb je de lachers op je hand..

dia 9 – leiders

De foute vrienden van Joas brengen hem op het verkeerde pad.

Joas verandert van iemand waar je bewondering voor kunt hebben in een schurk.

Zecharja, een zoon van de overleden Jojada, roept Joas op om terug te gaan naar God.

Maar Joas wil het niet horen.

Op Joas' bevel wordt Zecharja vermoord, in de voorhof van de tempel.

Het slot van het verhaal hebben we niet gelezen,

maar met Joas gaat het alleen maar slechter.

Zijn foute vrienden worden zijn dood.

Door zijn eigen mensen wordt hij omgebracht.

En terwijl Jojada een koninklijke begrafenis kreeg,

wordt Joas niet bij zijn voorouders begraven.

Gelukkig zie ik het nog niet van een nieuwe moord in De Voorhof komen.

Maar het heeft wel gevolgen als je je aan mensen aanpast.

Je pest bijvoorbeeld een klasgenoot of collega weg.

Ook al was dat helemaal niet je bedoeling.

En als mensen maar genoeg invloed op je hebben,

raak je vervreemd van God.

Je merkt niets van hem, en eigenlijk kan hij je gestolen worden.

2. God wil de belangrijkste zijn

dia 10 – waardering is fijn

Hoe kan het dat we zo gevoelig zijn voor anderen?

Dat anderen zo'n grote invloed op ons hebben?

Hoe kan het dat Joas zo snel omslaat?

Het probleem bij Joas is dat voor hem zijn relatie met mensen belangrijker is dan zijn relatie met God.

En ik denk dat wij vaak ook meer bezig zijn

met wat anderen van ons vinden dan met God.

Joas is heel gevoelig voor mensen.

Er staat dat de leiders van Juda hem hulde kwamen betuigen.

Ze buigen voor hem neer, ze prijzen hem de hemel in,

ze behandelen Joas alsof hij een god is.

Joas geniet ervan: heerlijk, van die mensen waar je niets fout kunt doen.

Hij was stiekem altijd al wel trots op wat hij bereikt had,

maar deze vrienden laten hem buiten zijn schoenen lopen.

Joas' ego groeit en groeit.

En de leiders van Juda bevestigen hem daarin.

Joas vindt hen fijne mensen.

Ze zijn zo vriendelijk, veel vriendelijker dan Jojada met z'n God,

daar doet hij graag wat voor terug...

Uiteindelijk vindt Joas het belangrijker om door mensen gezien te worden

dan om voor God te leven.

Joas is koning, de mensen kijken naar hem op.

Dat bevalt hem uitstekend.

Hij had het aan God te danken dat hij koning is,

maar nu hij eenmaal de macht heeft, vergeet hij dat voor het gemak maar even.

Joas heeft liever dat de mensen het naar hun zin hebben,

en dat ze fijne dingen over hem blijven zeggen.

En zeg nu zelf, het is toch ook heerlijk om complimenten te krijgen?

dia 10 – God voorop

Natuurlijk, met complimentjes is niets mis.

Die kun je niet genoeg geven.

Maar laat complimenten en lovende woorden van mensen

niet te belangrijk voor je worden.

Want voor je het weet ga je je zo aan anderen aanpassen,

dat je daarmee om complimenten vraagt.

Je doet alles voor aandacht en waardering.

Maar God wil graag de belangrijkste zijn.

Hij wil niet dat hoe je naar jezelf kijkt,

of je tevreden bent met jezelf,

afhangt van wat andere mensen van je vinden.

God heeft je gemaakt.

Alleen daarom al ben je waardevol.

Misschien vinden mensen je lelijk, saai of irritant.

Maar God niet!

Laat dat genoeg voor je zijn.

3. Jezus maakt vrij

dia 12 – advent

Maar waarom zou je dat lukken?

Hoe zou je God belangrijker kunnen vinden

dan alle meningen die mensen over je hebben?

Als dat Joas niet lukte, waarom zou dat jou dan wel lukken?

Dat brengt mij bij advent, de voorbereiding op kerst.

Kerst is het feest dat Jezus naar onze wereld komt.

Maar Jezus komt niet voor zijn eigen plezier,

om eens een bijzondere ervaring op te doen.

Jezus komt om de wereld te verlossen, te bevrijden van schuld.

Jezus komt omdat de wereld zijn hulp hard nodig heeft.

In het verhaal van Joas zie je daar iets van.

In het Oude Testament, in de tijd voor Jezus,

wordt steeds meer duidelijk dat mensen een puinhoop van de wereld maken.

Een wereld die aan mensen is overgeleverd, is ten dode opgeschreven.

Of dat nu aan Joas is, aan jou of aan mij.

Daarom komt Jezus: de wereld heeft hulp van buiten nodig.

Jezus komt om de negatieve spiraal te doorbreken.

Ook dat probleem van Joas,

dat hij zo makkelijk verkeerd te beïnvloeden is.

Jezus komt juist om je van mensen vrij te maken.

dia 13 – Jezus bevrijdt

Jezus is heel anders dan koning Joas.

Ook aan Jezus werd getrokken door de leiders van Israël.
Maar Jezus probeerde hen niet te vriend te houden.
Hij was ongevoelig voor wat de Joodse leiders van hem vonden.
Hij liet zich niet leiden door mensen, maar door God.
Hoe moeilijk mensen het hem ook maakten,
hij zocht steeds weer de wil van zijn Vader.
Zelfs toen hij door mensen werd uitgekotst.
In Jezus komt God dichterbij dan ooit.
Voor Joas was God ver weg.
Met het dagelijkse leven had God voor Joas weinig te maken.
Daarom is hij zo makkelijk te beïnvloeden.
Jezus komt veel dichterbij: op aarde.
En met zijn Geest wil hij zelfs in je hart wonen.
Om je te helpen vol te houden, niet met alle winden mee te
waaien
maar vast te houden aan God.
Jezus wil je bevrijden
van wat andere mensen over je denken.
Hij wil je bevrijden van de invloed van foute vrienden.
Hij wil je bevrijden van dat je steeds, bewust of onbewust,
probeert door mensen gewaardeerd te worden.
Hij wil je een nieuw begin geven.
Een begin waar zijn liefde genoeg voor je is.

4. Onder Jezus' invloed

dia 14 – Jezus' invloed

Dat gaat niet vanzelf.

Helaas zijn er genoeg voorbeelden van de invloed die mensen hebben.

Mensen als Driss, uit die film, zijn er helaas erg veel.

Maar ik merk het bij mijzelf net zo goed,

dat ik graag hoor dat ik een mooie preek heb gehouden,

want dat streelt mijn ego zo lekker.

En nogmaals: met complimenten is niets mis,

maar wel als ik alleen nog maar preek om de waardering die ik er door krijg.

Dan hebben mensen te veel invloed.

Ik wil graag onder de invloed van Jezus zijn.

Hij is iemand die heel anders is dan Joas.

Hij is iemand die het wel waard is om als God te vereren,

om voor te buigen en de hemel in te prijzen.

dia 15 – kerk

Hoe kom je, of hoe blijf je, onder Jezus' invloed?

Want ook Jezus is, net als de profeet Zecharja, vermoord.

Maar het grote verschil is dat dat voor Jezus

niet het einde van zijn boodschap was.

Hij is opgestaan, is naar de hemel gegaan,

en heeft zijn volgelingen de opdracht gegeven iedereen over hem te vertellen.

Jezus heeft zijn volgelingen opgeroepen elkaar vast te houden.

Op die manier zijn zij onder Jezus' invloed.

Dat is de kerk: een plaats waar mensen Jezus willen volgen, een plaats waar we elkaar helpen om onder zijn invloed te zijn.

Doe dus mee met Jezus' volgelingen!

dia 16 – avondmaal

Juist bij het avondmaal willen we dat ook vieren.

We gaan samen aan tafel, als volgelingen van Jezus.

Samen willen we onder de invloed van Jezus zijn.

Daarom denken we terug aan zijn leven en zijn dood.

We willen elkaar ook helpen om bij Jezus te blijven.

We vieren samen het avondmaal, omdat we er ook voor elkaar willen zijn.

Elkaar in Jezus' invloed willen trekken.

En wat mensen ook van je vinden,

het brood en de wijn zijn symbool voor dat je van God bent.

Dat hij alles voor je geeft.

Dat hij je echt vrij maakt.

Amen.